

Liptálský ZPRAVODAJ

Listopad - Prosinec 2009

LIPTÁL - VESNICE ROKU 2006

V dnešním čísle najdete:

- Slavnostní otevření rozhledny
- U zrodu Liptálských slavností
- Vodovod Syrákov
- Mé srdce je při dobrovolnících z lidu
- Společenská kronika
- Zájezd do Texasu

**Radostné Vánoce a hodně štěstí, zdraví
a osobní spokojenosti v roce 2010
přeje Obecní úřad v Liptále**

Strom života

Slavnostní otevření rozhledny na vrcholu Vartovna

se uskutečnilo dne 17. 11. 2009 v 11 hodin. Po úvodních proslovech, kdy byli uvítáni oficiální hosté a byla představena rozhledna, jsme si všichni společně mohli zazpívat (nebo zatančit) při dechové hudbě Liptalanka nebo i s krojovanými hosty ze Slovenska - Dohňan, kteří neváhali také podstoupit tuto cestu. Připraveno bylo i různé občerstvení, z liptálské strany jako pozdrav a pozornost všem poutníkům vdolky a čaj, a i když jich byl dostatek, jen se po nich zaprášilo. To je také pochvalou cirkám z liptálské školní jídelny.

Škoda jen, že počasí nám moc nepřálo, a kdo vyšlapal až nahoru a pokořil tento nový vrchol Vartovny (651 m n.v. + 37 m), měl rozhled sotva na množství lidí pod sebou, kteří se zde sešli. S takovým počtem ostatně málokdo počítal.

Přejeme si, aby se tato nová dominanta Valašska i nadále stala místem setkávání nejen Liptalanů, Jaseňanů a Seninčanů. Však také jsme si hned všichni řekli: musíme sem zajít, až bude krásně a výhled. Však teď už nám rozhledna „neuteče“!

Text a foto Jana Vráblíková

Další fotografie můžete shlédnout na adrese:

http://javr.rajce.idnes.cz/Otevreni_rozhledny_na_Vartovne%2C_Liptal_17.11.2009/

Dopis z Obce Seninka

Vážený pane starosto, vážení zastupitelé,

jménem svým a jménem Zastupitelstva obce Seninka Vám velmi děkujeme za poskytnutý finanční dar, kterým jste podpořili projekt - stavba rozhledny na Vartovně.

Velmi si vážíme jak finanční, tak organizační spoluúčasti zastupitelstva a občanů obce Liptál u příležitosti slavnostního otevření rozhledny a její dání do provozu dne 17. listopadu 2009.

Tato dominanta tří obcí - Liptálu, Jasenné a Seninky je a věříme, že dlouho bude, krásným místem setkávání našich spoluobčanů s širokou veřejností.

Plánujeme každoročně vítat začá-

Krojovaná skupina z Dohňan se starostou obce Liptál.

Dechová hudba Liptálanka pod plachtou nákladního automobilu.

tek roku na Vartovně spolu s občany okolních obcí a turistickou veřejností. Setkání připravujeme na 2. ledna 2010 v 11:00 hodin na Vartovně a u této příležitosti jsme oslovili bratry faráře v Liptále, Jasenné a Leskovci s žádostí o požehnání této stavbě.

Rozhledna bude otevřena celoročně, v letních měsících plánujeme zajištění provozu obsluhou.

Každé roční období na Vartovně je jinak krásné, přeji Vám tu krásu prožít s třicetipětí metrovým nadhledem.

V Senince 02.12.2009

S pozdravem

Marie Řezníčková,
starostka obce Seninka

Pozvání na novoroční setkání na Vartovni

V sobotu 2. ledna 2010
v 11 hodin se uskuteční
2. novoroční setkání na Vartovni.

Tentokrát by se ho měli zúčastnit
a požehnat stavbě i duchovní
z Liptálu, Jasenné, Leskovce.
Všichni jste srdečně zváni.

Vodovod Syrákov

Vodovod Syrákov pro 7 obcí se staví již téměř 10 let. Nebudu tady popisovat všechny problémy a útrapy, které nás po celou dobu provázely, jen trochu rekapitulace.

První jednání o přivedení vody ze Vsetína do Liptálu proběhlo na OÚ Liptál v roce 1994. (Lhota byla tehdy ještě místní částí Vsetína). Od roku 1997 se začaly postupně přidávat obce Jasenná, Ublo, Lutonina, Bratřejov, Všemina a bylo založeno Sdružení obcí Syrákov (SOS).

Hlavní vodovodní řád v délce 27km za 76 mil. Kč se budoval v letech 2001 - 2002. V letech 2005 -2006 se budovaly místní rozvody v obcích Lhota u Vsetína,

Liptál, Všemina a Ublo za 53 mil. Kč. Po dalších složitých jednáních se v roce 2008 - 2009 podařilo vybudovat rozvody v obcích Bratřejov a Lutonina za cca 17 mil. Kč. Jsme rovněž rádi, že se v letošním roce začaly budovat rozvody i v obci Jasenná za 11 mil. Kč, které by měly být dokončeny v příštím roce. Tím bude dokončeno dílo v hodnotě téměř 160 mil. Kč. Všechno toto úsilí o dokončení celého díla si vyžádalo mnoho jednání na různých institucích (banky, ministerstvo financí, zemědělství a životního prostředí, krajský úřad, Státní fond životního prostředí, stavební úřady ve Vsetíně, Slušovicích i Vizovicích) a spousty dalších jednání a služebních cest.

A právě, když jsme se v loňském roce vraceli autem z jednání na Ministerstvu zemědělství ČR v Praze a kdy jsme v autě společně probírali již poněkolkáté celou situaci, prohlásil tehdy starosta obce Bratřejov pan Antonín Tomšů: „Chlapi, jestli se to podaří dokončit ten vodovod u nás v obci, a já věřím, že se to podaří, tak nechám zabít prase a všechny Vás na tu zabijačku pozvu.“

A protože vodovod v Bratřejově je hotový a starosta svému slibu dostal, pozval všechny účastníky z okolních obcí i řadu dalších hostů na tuto hostinu.

A o tom, že celá akce proběhla i přes všechny dosavadní útrapy ve velmi veselém a přátelském duchu, svědčí i pozvánka na výše uvedenou akci.

Oznamuje se lidu prostému i urozenému

Purkmistr obce Bratřejov na vědomí dává, že po mnohých útrapách a protivensích, která proli jeho osobě a druhým věrným byla vedena, nastal čas, aby číše s medovinou, vínem trpkým, či sladkým nebo vodou, která přes měděné kotle přešla, byly pozvednuty a na zdárné dokončení díla velikého se mocným lokem hrdla smlázila.

Oslava mocná tkkali se bude zdárného dokončení vodovodů obecního, který se nedařil vystavit, a tak lid prostý žízni trpěl. Proto purkmistr řkouce, že když toto dílo hotovo bude, na důkaz radosti nechá vepřového brava

porazit a množství kapalných pochutin připravit lēm, kdož mu v tomto díle věrně nápomocni byli.

Čas tento se naplnil a purkmistr svému slovu dostali ráci, a proto velkou trachtu koncem měsíce listopadu se svými druhy chystá. V ten den bude ve svobodném Měste Vizovice na svých bývalých statcích třetí hodiny po poledni tato trachta zahájena. Brav vepřový konzumovati se bude a hrdla hostů prolévaná mocně budou kvásem a medovinou.

Purkmistr proto se svými druhy, svobodným pánem Pavlem Jasenským

z Machovského Hrádku – purkmistrem z Jasenné a svobodným pánem Vitem Lutonským od Zichových pramenů – purkmistrem z Lutoniny se poroučel nechávají a na tuto trachtu Vás co nejsrději zvátí ráci.

Sepsáno v sednici obecní brkem počítačovým, LP 2009 v měsíci říjnu na den sv. Justýna (7.10.2009).

Svobodný pán Antonín z Tomšových hájů – purkmistr obce Bratřejov.

Za Sdružení obcí Syrákov s přáním všeho dobrého v roce 2010
Miroslav Vaculík, předseda SOS

PLÁN KULTURNÍCH AKCÍ V LIPTÁLE

Datum	Den	Název akce	Pořadatel	Kde
20.12.	ne	Dětská vánoční slavnost	ČCE Liptál	Kostel ČCE
26.12.	so	Štěpánská zábava	FK TJ Start Lipta Liptál	KZ
2010				
02.01.	pá	2. Setkání na Vartovni	Obec Seninka a Liptál	Vartovna
16.01.	so	Hasičský ples	SDH Liptál	KZ
06.02.	so	66. Valašský bál 2010	FoS Lipta Liptál	KZ
20.02.	so	Myslivecký ples	Myslivecké sdružení Brdisko Liptál	KZ
27.03.	so	5. jarní volejbalový turnaj	KVN Liptál	ZŠ

Změna programu vyhrazena !

Zkratky:

KZ - Kulturní zařízení při OÚ Liptál,

KA - Kulturní areál, letní kino, Liptál

VZM - Velká zasedací místnost OÚ Liptál

TJ – areál TJ – hřiště

Zpracovala: Jana Vráblíková

Žádáme všechny zájemce (pořadatele, organizace, složky aj.), aby v co nejkratším termínu podali na OÚ Liptál požadavky na obsazení termínů pro Vaše kulturní akce, které hodláte pořádat v roce 2010. Budou zaneseny do celkového Plánu akcí 2010, který bude projednáván na dalším veřejném zasedání Zastupitelstva obce Liptál. Každý další požadavek na konání akce, který nebude do tohoto plánu zanesen, je nutné projednávat jednotlivě a průběžně na dalších zasedáních ZO Liptál.

I pokud se akce nepořádají v kulturním zařízení nebo v kulturním areálu, přesto žádáme o jejich nahlášení do celkového plánu akcí, který shrnuje dění v naší obci za celý rok. Děkujeme za pochopení.

Jana Vráblíková, OÚ Liptál

Svoz odpadu Liptál 2009

NETŘÍDĚNÝ (zbytkový) ODPAD – POPELNICE - PYTLE černá barva (paseky)

09.12. * 16.12. * 30.12.2009 * 13.01.2010 a potom každý sudý týden

Dále upozorňujeme občany, **aby si nepořizovali jiné popelnice** než české výrobky (např. polské apod.), na které jsou uzpůsobeny sběrací vozy. Tyto jiné druhy popelnice totiž způsobují problémy při vysypávání. Technické služby Vám je nebudou vyprazdňovat.

TŘÍDĚNÝ ODPAD - PAPÍR – MODRÉ PYTLE 28.06.2010

TŘÍDĚNÝ ODPAD - PLASTY – ŽLUTÉ PYTLE

* 28.12.2009 * 25.01.2010 * 22.02. * 22.03. * 19.04. * 17.05. * 14.06.2010

TŘÍDĚNÝ ODPAD - NÁPOJOVÉ KARTONY - Tetra Pack ORANŽOVÉ pytle nebo popelnice

Oranžové pytle budou odváženy zároveň se svozem plastů.

TŘÍDĚNÝ ODPAD – SKLO - zelené kontejnery „zvon“

* 25.01. 2010 * 22.02. * 23.02. * 19.04. * 17.05. * 14.06.2010

E-BOX UMÍSTĚN NA OÚ LIPTÁL

Na vyřazené drobné elektrozařízení je u vchodu do Obecního úřadu v Liptále umístěna sběrná nádoba.

Další informace obdržíte PO a ST (8-11 a 12 - 16 hodin) v informačním centru nebo na obecním úřadě.

Děkujeme, že třídíte odpad.

Tříd'te odpad, má to smysl!

Vážení občané,

odpadové hospodářství patří k častým tématům i diskuzím v médiích a podobně je tomu každoročně i v naší obci. Neustále se zvyšující náklady na svoz odpadů nás nutí se tímto problémem zabývat a hledat možné úspory. Náklady rostou především v souvislosti s ukládáním odpadů na skládku. Jen pro srovnání: sazba základního poplatku za ukládání odpadů v roce 2002 byla 200,- Kč/t, v roce 2009 je to již 500,- Kč/t. S tímto samozřejmě souvisí i celoroční poplatek od občanů. V roce 2005 došlo ke zvýšení na 300,- Kč a tento poplatek patří v okolí k těm nejnižším. V současné době poplatek na pokrytí všech nákladů nestačí a obec přispěje v letošním roce částkou cca 150 tis. Kč na svoz odpadů z rozpočtu obce. I přes tyto zvyšující se náklady, zastupitelstvo obce rozhodlo, že se poplatek pro další období zvyšovat nebude.

Jednou z možností jak snížit náklady na svoz odpadů, je třídění odpadů. V popelnicích bude odpadů méně a snížíme tak množství odpadů uložených na skládku. Náklady za svoz tříděného odpadu můžeme snížit odměnou, kterou zpětně získáme za vytříděný odpad. Je to cesta, jak šetřit peníze občanů, rozpočtu obce, je to cesta jak šetřit životní prostředí.

I když je pořád co zlepšovat, v naší obci funguje sběr odpadů dobře. Je to především zásluha vás občanů, kteří jste pochopili důležitost jeho třídění. Uznání patří také školám, které se zapojily do třídění a v prostorách škol mají umístěny třídící nádoby.

Děkujeme Vám za to a přejme si, aby nás v novém roce třídilo stále více.

Věra Dostálová, místostarostka

UPOZORNĚNÍ

Žádáme občany, kteří ještě nemají uhrazen poplatek za odvoz komunálního odpadu za letošní (případně minulý) rok a poplatek za psa, aby tak bezodkladně učinili na obecním úřadě, popř. na účet Obce Liptál číslo 6724-851/0100, v. s. je číslo domu.

OÚ Liptál informuje

Otevírací doba přes svátky:

Po - 21. 12. 8 - 17 hod.

St - 30. 12. 8 - 15 hod.

V ostatní dny se čerpá řádná dovolená.

Czech POINT

Informujeme občany, že na obecním úřadě je zřízen Czech Point. Zde můžete žádat o různé výpisy apod., spolupracuje se službou Datové schránky. Podrobnější informace o službě Czech POINT lze získat na obecním úřadě nebo na stránkách www.czechpoint.cz a www.datoveschranky.info.

Cvičení rodičů s dětmi

Pod vedením Hanky Řehánkové opět začíná.

Kdy: každý pátek od 8. ledna 2009 od 16 hodin.

Kde: v tělocvičně ZŠ Liptál (vchod od hřiště).

*Přijemné prožití Vánoc
přeje Hanka Řehánková.*

Kalanetika - Tae-Bo

Probíhá opět od října 2009 v kulturním zařízení při OÚ Liptál každý čtvrtek od 18:30 hodin. Cvičení je vhodné pro všechny věkové kategorie, muže i ženy. Všichni jste srdečně zváni. Další informace na tel.: 739 829 170.

Těší se na Vás
Michaela Šťastná, Liptál

Z OBECNÍ KNIHOVNY LIPTÁL

Upozornění návštěvníkům obecní knihovny v Liptále:

Oznamujeme, že Obecní knihovna bude zavřena:

Středa 23.12.2009 - čerpání řádné dovolené

Pátek 25.12.2009 - svátek

Pátek 01.01.2010 - svátek

Ve středu 30. prosince bude otevřeno.

Alena Malčíková,
knihovnice.

Folklorní sdružení

Lipta Liptál

**přeje všem krásné svátky vánoční
a mnoho elánu do nového roku.**

Obce si připlatí za autobusy

Autobusová doprava přijde města a obce ve Zlínském kraji od 1. ledna draž, a to téměř o polovinu. Zatímco od roku 2003 až dosud platily obce padesát korun za jednoho obyvatele, od nového roku budou muset ze svých pokladen vydat dvacetikorunu navíc. Změnu schválilo v září zastupitelstvo Zlínského kraje, nyní radnice obdržely konkrétní smlouvy.

V řadě míst prožívají radní dilema. Dopravní obslužnost pro své obyvatele nechtějí omezit, na druhou stranu přemýšlejí, kde ušetřit. Například Staré Město s téměř sedmi tisíci obyvateli si připlatí na dopravu 140 tisíc korun. „Nikdo z toho není nadšený. Daňové příjmy se propadly, nejrůznějších poplatků naopak přibývá,“ upozornil starosta Starého Města Josef Bazala.

Březolupy přijde navýšení poplatku za 1600 obyvatel na 32 tisíc korun. „Je to logické, poplatek se řadu let nehýbal. Pokud autobusy budou jezdit stejně jako dosud, nemáme podstatnějších výhrad,“ podotkl starosta Petr Kukla. Zlínský kraj převzal ze zákona odpovědnost za dopravní obslužnost regionu v roce 2003. Společný postup koordinuje s více než třemi stovkami měst a obcí.

Pro obec Liptál to znamená navýšení ze současných 71 tisíc Kč na 102 tisíc Kč v roce 2010. MF Dnes

Voda na Valašsku podraží

Vodné a stočné se zvedne od 1. ledna příštího roku v průměru o 6,8 procenta.

Domácnosti na Valašsku musejí počítat s tím, že zaplatí v příštím roce více peněz za vodné a stočné. A to v průměru o 6,8 procenta.

Společnost Vodovody a kanalizace Vsetín totiž podle zveřejněného ceníku zvýší vodné z letošních **32,48 na 34,98 korun** a stočné ze **23,44 na 24,75 korun** za kubický metr. „Rozhodujícími faktory byly růst nákladových položek a vývoj odběrů pitných a odvádění a čištění odpadních vod,“ uvedl ředitel firmy Leopold Orság.

Náklady se zvýšily zejména kvůli zdražení povrchové vody o sedm procent. „Povodí Moravy, které je na-

ším dodavatelem, má nejvyšší ceny ze všech pěti povodí,“ upozornil ředitel.

Spotřebitelské ceny nepříznivě ovlivňuje klesající spotřeba pitné a objem odváděné a čištěné vody. „Část firem kvůli hospodářské krizi omezuje či zastavuje své výrobní programy,“ konstatoval Orság.

Spotřeba pitné vody v regionu se snížila z 88,2 litru na osobu a den v roce 2007 na loňských 85,4 litru. „Letos předpokládáme výpadek o další čtyři procenta. Stejně tak odváděné a čištěné vody má být o tři procenta méně,“ vyčíslil ředitel.

Ke zvýšení nákladů přispěly rovněž časté opravy vodovodní a kanalizační sítě a růst odpisů způsobený nepeněž-

ními vklady měst a obcí, které svůj vodohospodářský majetek převádějí do vlastnictví firmy.

„V úpravě pitné vody ve Valašském Meziříčí navíc přibyly náklady na výměnu aktivního uhlí,“ přiblížil mluvčí města Josef Beneš.

Lidé nejsou zprávou o dražší vodě nijak nadšení. „Jde to pořád nahoru, snažíme se šetřit, a nepomáhá to, naopak. Nedokážu si představit, kolik budeme za vodu platit za takových deset let,“ povzddechla si například matka tří dětí, Lída Kopecká ze Vsetína.

A totéž si myslí také Libor Tvrďý z Valašského Meziříčí. „Je to jasné, čím spotřebu vody omezujeme, tím dražší potom je. Jenomže co jiného nám zbývá, než šetřit a zase šetřit,“ komentoval Tvrďý. Deník Valašsko, 25.11.2009

Valaši se stávají obětí lichvy

Pozor na rychlé půjčky

Lidé v regionu si často půjčují peníze na vysoký úrok, který nejsou schopni splácet. Okresní soud ve Vsetíně zaznamenal v letošním roce 5 885 exekucí uvalených na dlužníky na Valašsku. Je to nejvíce za posledních pět let.

„Toto číslo zahrnuje exekuční činnost prováděnou soudními vykonavateli i exekucemi, kterým se věnují soukromí exekutoři,“ vysvětlil předseda Okresního soudu Vsetín Josef Kramář.

Problém je podle odborníků v tom, že lidé na Valašsku si často půjčují od nebankovních institucí. Ty totiž nevyžadují žádnou záruku a peníze přivezou během několika hodin až do domu.

Nezdídka se však stává, že si půjčí i ti, kteří nejsou schopni splácet vysoké úroky účtované těmito společnostmi. „Takto postižení lidé se na nás obrazejí pravidelně. Pokud se někdo do takové situace dostal, může vyhlásit osobní bankrot,“ uvedl mluvčí ze Sdružení na obranu spotřebitelů Jan Mišurec.

Některé nebankovní instituce dokonce půjčují i těm, kteří jsou sice svéprávní, ale trpí například mentálním postižením. „Víme o těchto případech. Za každého klienta mají pracovníci podobných společností provize. Je to otázka jejich etického přístupu,“ potvrdil Mišurec.

Vysoké úroky nejsou v Česku dobře právně napadnutelné. Ve stávajícím občanském zákoníku totiž úprava pojmu lichvy v podstatě není. „Posuzuje se, zda v jednotlivých konkrétních případech nedošlo k rozporu s takzvanými dobrými mravy,“ potvrdila tisková mluvčí ministerstva spravedlnosti Jitka Zinke.

Rozmáhání novodobého lichvářství potvrzuje i to, že ministerstvo spravedlnosti plánuje lichvářskou činnost znovu zavést a vymezit. „Obdobné úpravy jsou poměrně běžné v některých členských zemích Evropské unie, znal ji i předválečný právní řád Československé republiky,“ objasnila Zinke.

Počet exekucí během posledních let kolísá. V roce 2005 jich bylo 4 488,

o rok později 5 676, za rok 2007 bylo zaznamenáno 4 863 a nejméně exekucí, tedy 3 952 bylo na neplatiče uvaleno v loňském roce.

Lichváři mají v posledních letech u nás na různých ustláno. Samozřejmě, že se jim neříká lichváři, protože lichva u nás oficiálně neexistuje. Nicméně, spousta nebankovních institucí nabízí lidem půjčky a nepožadují žádnou záruku. Penízky důvěřivcům dokonce dovezou přímo do jejich domovů a pak už se těší na splátky a vysoké úroky. A lidé, zaslíbení štěstím právě nabytého jmění a posléze koupí vytoženého auta, či mobilu, už nevidí, a ani snad nechtějí vidět, že si postavili domeček z karet. Ten se zhroutí v okamžiku, kdy zjistí, že nemají čím splácet. Nálety exekutorů jsou už i v naší kotline celkem vyhlášené. Ale co by našinec neudělal třeba kvůli dárkům pod stromeček. Musí být přeci štedré a bohaté, jak nám ukazují televizní reklamy. Ovšem symbolika českých Vánoc byla vždy přece jen o pohodě a setkávání se. Ne o stresu, jak splatit dárky.

Deník Valašsko, 04.12.2009

Dva hrobníci skládali v Karlovicích zkoušky

Dějištěm netradiční události se v listopadu stal hřbitov u dřevěného kostela Panny Marie ve Velkých Karlovicích. Zkoušky způsobilosti zde skládali dva hrobníci z Moravy.

V testu, který trval několik hodin, museli prokázat teoretické znalosti platných předpisů a také praktické dovednosti jako je výkop hrobu do správné hloubky, jeho zapažení nebo správné uložení ostatků.

Ke zkoušce, potřebné pro získání certifikované kvalifikace hrobníka, se přihlásili dvaatřicetiletý **Štěpán Hamala z Velkých Karlovic, který je hrobníkem i pro obec Liptál** a čtyřiačtyřicetiletý Vilibald Thomas z Šilheřovic u Hlučína. „Chci mít úředně potvrzeno, že pro práci, kterou dělám několikrát do týdne, mám potřebnou způsobilost,“ přiblížil svou motivaci ke zkoušce druhý jmenovaný.

Práci hrobníka se věnuje na plný úvazek od roku 1998, kdy se stal správcem hřbitova při farnosti v Ludčeřovicích. „Pohřbívám ale také v Hatích či Darkovicích, práce je tedy dost,“ uvedl Thomas, jehož původní výuční list zněl na obor zámečnick.

Také Štěpán Hamala je vyučen v oboru, který je hrobařině na míle vzdálený. „Jsem automechanik. Původně jen ke kopání hrobů jsem se dostal před lety brigádně ve Valašských Kloboukách,“ prozradil Hamala. Podle něj může certifikace očistit zaprášenou pověst hrobníků. „Kdysi bývala dobrá, dnes se na hrobníky často pohlíží jako na nevzdělané alkoholiky,“ posteskl si Hamala.

Podobný názor má také Jan Hrdlička, předseda Společnosti přátel žehu, který dostal od ministerstva pro místní rozvoj akreditaci k provádění zkoušek. „Naším cílem je pozvednout práci hrobníků na úroveň jiných povolání a získat tím pro ty, kdo ji vykonávají, určitou vážnost,“ vysvětlil Hrdlička.

Připomněl, že na toto povolání se pohlíželo s vážností ještě za první republiky. „Hrobník byl ten, který seděl se starostou, s panem farářem v hospodě a na čestném místě. Toto všechno skončilo,“ řekl Hrdlička.

Hrobnické zkoušky chválil také velkokarlovický farář Jaroslav Batóg. „Hrobníci asistují třeba také při ukládání rakve. Pokud budou dobře připraveni, zís-

ká jejich práce na důstojnosti. Jde vlastně o z kvalitnější služby,“ míní Batóg.

S nápadem vtisknout práci hrobníka punc plnohodnotného řemesla přišlo před časem ministerstvo pro místní rozvoj. První certifikovaný hrobník složil zkoušky loni v září, do Vánoc se k němu přidali další čtyři.

V současné době už získalo kvalifikaci celkem patnáct lidí. „Hrobníků je málo. V průměru každá pátá obec nemá žádného. Pozůstali se mnohdy pouštějí do pohřbívání sami,“ uvedl Tomáš Kotrlý z ministerstva. Na to ale zákon pohlíží jako na neoprávněné otevření hrobu. „Trestní sazba je zde až tři roky,“ varoval Kotrlý.

Deník Valašsko, 23.11.2009

Mikulášská jízda a Lucky

V sobotu 5. prosince 2009 se uskutečnila v naší obci jubilejní již 10. Mikulášská jízda. Početná skupina čertů i andělů s Mikulášem, která se rekrutovala ze členů FoS Lipta Liptál, navštívila hodně i ty nezbedné děti. Tak zejména Ti druží - ne-

zapomeňte, co jste Mikuláši slíbili - za rok je tu Mikuláš zase!

Zároveň členové FoS Lipta přejí všem krásné vánoční svátky a šťastný vstup do nového roku 2010. K vánočním zvyklostem patří i vymetání nečistot a nedobrot

Lucií. „Lucky“, které mají „doma“ v základní škole - školní družině, tentokrát navštívily i Liptál včetně obecního úřadu. Tak jen věříme, že nám z celé obce vymetly všechny nemoci a nedobroty. Zde několik fotografií a přání pohodových Vánoc od „Lucie“ Petry Pilné a jejich dvou pomocnic. Foto a text Jana Vráblíková

Vítání občánků

V neděli 8. listopadu 2009 přivítal starosta v zasedací místnosti OÚ v Liptále 5 nových občánků se svými rodiči, prarodiči či jinými příbuznými (1 pozvaný se vítání do života nezúčastnil). Slavnostní akt již tradičně zpříjemnilo vystoupení Malůшат FoS Lipta Liptál. Za přípravu a organizaci patří poděkování členkám komise pro občanské záležitosti.

Kdo se zúčastnil vítání a obdržel dárek od OÚ v Liptále?

Kateřina Potěšilová - Dolansko
Tereza Mikušová - Dolansko
Daniel Škrabánek - Na Špici
Vít Raszka - Střed
Rozálie Polášková - Pod Hranicí

Všem zúčastněným a hlavně novým občánků přejeme hodně zdraví, pohody a lásky.

Mgr. Marie Machalová

Posezení se seniory

Před první adventní nedělí, v sobotu 28. listopadu 2009, se uskutečnila tradiční beseda s důchodci naší obce.

Slavnostně vyzdobený sál při kulturním zařízení v Liptále přivítal asi 90 našich spoluobčanů, kteří přijali pozvání Komise pro občanské záležitosti při OÚ v Liptále a přišli se pobavit a pobesedovat se svými známými.

Nejprve pozdravil přítomné starosta obce Miroslav Vaculík a pohovořil o dění v obci. O další program se postaraly Bábi mažoretky z Hrachovce (3 sestry Hrabovské s neteří). Skutečně jsme se pobavili a s chutí zasmáli. Viděli jsme jak vystoupení mažoretek, tak různé humorné scénky až po kankán, který tyto „bábi“ zvládaly jak dvacítky, nechyběl ani obdivuhodný přemet stranou.

Hudbu letos zajistila harmonikářka paní Jarmila Billová (známá to revizorka) s přáteli. Líbivé melodie vybízely ke zpěvu i k tanci. A protože na besedu chodí více žen než mužů, musí si na parketu vystačit samy.

Pobesedovat se seniory přišla i paní místostarostka Věra Dostálová.

K dobré zábavě patří i dobré jídlo a o to se opět výborně postaraly cěrky ze ZŠ, za co jim všichni děkujeme. Zároveň děkuji všem, kteří se obětavě podíleli na přípravě i na realizaci této akce.

I když tentokrát neprobíhala beseda ve vánočním duchu, přesto byla zdařilá a velmi příjemná.

Jménem Komise pro občanské záležitosti Vám všem přeji krásné a pohodové

vánoce, prožité s pocitem klidu a štěstí mezi svými blízkými nebo alespoň v srdci s nimi. Hodně zdraví, radosti a spokojenosti v novém roce 2010.

Mgr. Marie Machalová, Foto Dana Smilková

Společenská kronika

ŽIVOTNÍ JUBILEA LEDEN - ÚNOR - BŘEZEN 2010

60 let březen	Šimara Jan, Dolansko Ovčačík Oldřich, Výpusta
65 let únor	Škabraha František, Dolansko Fiala Josef, Sadová Vaculík Jan, Kopřivné Smilková Eliška, Dolansko Řezník Stanislav, Dolansko
březen 70 let leden únor březen	Chmelařová Marie, Hořansko Havranová Marie, Střed Kneblová Anežka, Dolansko Žůrková Františka, Hořansko Kachtíková Anna, Kopřivné Skřivánková Jarmila, Střed Hruška Jaroslav, Hořansko
75 let únor	Mrnůstík Jan, Dolansko
80 let leden	Vaculík Jan, Na Špici Zgarba Vladislav, Střed Šimarová Vlasta, Hořansko Čurdová Zdena, Dolansko Chmelařová Anežka, Hořansko
únor	Mrnůstíková Ludmila, Dolansko Hruška Jaroslav, Hořansko Chmelař Pavel, Hořansko
březen 81 let únor	Sládečková Vlasta, Dolansko Freund Eduard, Sadová
82 let leden březen	Bělíčková Marie, Lopuník Mikešová Františka, Střed Juřicová Jaroslava, Sadová
83 let březen	Vaculíková Jülie, Sadová
84 let únor	Kovářčíková Anna, Háj
85 let únor	Smilek Josef, Lopuník Krumpochová Drahomíra, Dolansko
88 let leden březen	Řeha Josef, Na Hranici Vaculíková Jarmila, Na Špici
90 let leden únor	Výchopňová Ludmila, Lopuník Geržová Vlasta, Lopuník
91 let únor	Smilek Josef, Dolansko
92 let březen	Matějů Františka, Dolansko

Oslavencům srdečně blahopřejeme!

SŇATKY 2009

říjen Smilková Ludmila, Dolansko,
nové příjmení Maliňáková

ODHLÁŠENÍ 2009

listopad Válková Dagmar, Válek Cyril
Horáková Hana, Dolansko

PŘIHLÁŠENÍ 2009

říjen Kovařík Jan, Hořansko
Vilk Přemysl, Střed
Vilková Navrátilová Zlata, Střed
Vilková Natálie a Jasmína, Střed
Navrátil Kryštof, Střed
prosinec Mikeš Jaroslav, Střed

NAROZENÍ

říjen Hrabovská Jana, Dolansko
listopad Řezáč Miroslav, Pusté
Rodičům blahopřejeme!

ÚMRTÍ

listopad Hrušková Marie, Hořansko
prosinec Běhulová Anežka, Střed
Pozůstalým vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Počet obyvatel:

Ke dni 09.12.2009 žije v obci 1450 obyvatel, z toho 713 mužů a 737 žen.

Čísla popisná a evidenční

Ke dni 09.12.2009 je v obci registrováno 505 čísel popisných a 44 čísel evidenčních (chaty).

Počet přístupů na webové stránky Obce Liptál

(www.liptal.cz):

ke dni 27.10.2009 - 19.805 přístupů, ke dni 09.12.2009 - 20.633.

V současné době připravujeme předělání a zdokonalení stávajících webových stránek Liptálu. Proto prosíme všechny, kdo by mohli jakkoliv přispět s náměty, nápady, či s vlastní tvorbou atp. - nyní máte možnost. Každý příspěvek vítáme. Posílejte na email: obec@liptal.cz. Jana Vráblíková

VZPOMÍNKY

*Neztratili jsme ty, kdo náš svět opustili.
sv. Augustin*

Dne 27. listopadu 2009 jsme si připomněli nedožitých 60 let naší manželky, maminky, místostarostky, spolupracovnice a sousedky, paní
Anežky Evjákové z Liptálu č. 344

25. června uplynulo 7 let od jejího úmrtí.
Vzpomínají spolupracovníci a rodina.

U zrodu Liptálských slavností

U příležitosti 40. Mezinárodního folklórního festivalu Liptálské slavnosti 2009 vzpomeňme toho, kdo v té době již stál v čele souboru Lipta, Radomíra Sousedíka. Od roku 1966, kdy natrvalo přišel do souboru s manželkou Jiřinou, nevynechali jediné vystoupení po celých 20 let (z toho 17 let jako vedoucí). Velkou devizou, jež pomohla povznést věhlas liptálského souboru, do té doby ne tak známého, bylo vytvoření stabilní muziky. Většina členů pocházela z bývalé „Súsedikovy kapely“, která v roce 1955 obsadila v celostátní soutěži druhé místo (obdržela stříbrnou medaili) z 36 muzik. Zkoušky muziky Lipta se uskutečňovaly přímo v domě zmíněných manželů.

Pod patronací výrobního družstva Lipta, posléze výrobního družstevnictví ČR, se podařilo rozvinout činnost souboru naplno.

V roce 1970 byly převáženy ostatky malíře Kobzáně do rožnovského Valašského muzea v přírodě. To byla veliká příležitost pro konání slavností. Zájem občanů vybudil myšlenku udělat z toho tradici. A tak vlastně vznikl festival Liptálské slavnosti. Samozřejmě, že to nebylo samo sebou. V čele organizace muselo být schopné vedení, zvláště když se začínalo, jak se říká, na zelené louce. Nejen vedoucí, ale mnoho dalších členů souboru, obce, družstva se nakonec společně podíleli na organizaci, ale vždy záleželo na tom, kdo stál v čele, a Radomír Sousedík byl schopný manažer. Spolu s manželkou této krásné myšlenky rozvíjení činnosti věnovali veškeré síly, schopnosti, čas. Byli nejen organizátory, ale i účinkujícími (cimbalista, zpěváci). Soubor se rozvíjel po všech stránkách. Zhotovení nových krojů včetně mužských halen a ženských kožíšků hrálo významnou roli. Na tom se podílela hlavně paní Jiřina. Od roku 1977 byla činnost souboru a program Liptálských slavností obohacen o zahraniční soubory družstevní. Reciproční zájezdy vyžadovaly organizátory na české straně, a to bylo svěřeno ústředním vedením družstev v Praze do rukou manželů Sousedíkových. Znalost tří jazyků přišla vhod. Možnosti zahraničních zájezdů se otevřely. Značnou část vystoupení obstarávala muzika. Ta mívala ročně kolem 60 vystoupení. Rozvinula se také spolupráce s ÚV ČSTV (Ústřední výbor Českého svazu tělesné výchovy) – účast

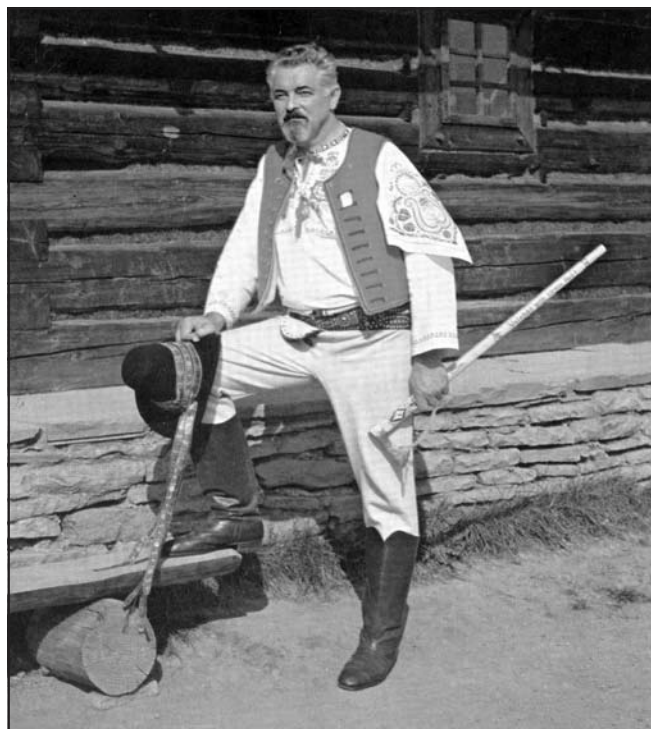
na mezinárodní Ficcrally, spartakiáda, zimní sportovní hry Finsko. Následovaly zájezdy od ministerstva kultury, domácích akcí samozřejmě nespočet.

V roce 1986, kdy manželé Sousedíkoví odešli ze zdravotních důvodů, byla činnost souboru rozvinuta naplno, získala mnoho ocenění a slavnosti se mohly pořádat již v nově vybudovaném areálu. Třeba dodat, že moudrým počinem vedoucího R. Sousedíka byl fakt, že než odešel, zapracoval skvělého nástupce, svého někdejšího žáka, Ing. Ladislava Michálka, o jehož organizačních schopnostech nelze pochybovat. A štěstí pro osud Liptálských slavností je také skutečnost, že v čele obce stojí Miroslav Vaculík, dlouholetý tanečník souboru. Těší mne úspěchy Liptálských a přeji vše dobré.

Text i snímky zaslala

A. Kodísová, Liptál

(Autorka textu je pro nás zatím neznámá)

ŠTĚPÁNSKÁ ZÁBAVA

Fotbalisté z Liptálu Vás srdečně zvou
na tradiční

Štěpánskou zábavu

v sobotu 26. 12. 2009 od 20 hodin
v Kulturním zařízení Liptál.

Hraje „S DPH OK Band“,
občerstvení zajištěno.

Tradiční Hasičský ples

Pořádají ho liptálští hasiči v Kulturním zařízení
Liptál

v sobotu 16. ledna 2010.

K tanci i poslechu hraje skupina „1+1“.
Bude připraveno občerstvení a tombola,
na jejíž bohatosti se již nyní pracuje.

Všichni jste srdečně zváni.
Vaší účastí podpoříte činnost hasičů v Liptále
(oddíl dětí, vybavení apod.)

Folklor v Liptále žije!

(navzdory daňové diskriminaci)

Se starostou jedné z folklorních bašt Valašska mě svedly dohromady letošní 40. mezinárodní folklorní festival LIPTÁLSKÉ SLAVNOSTI a legenda umělce jménem Jan Kobzáň. Ruče jsem si totiž podaly v sobotu 27. srpna 2009 na průřezové výstavě, věnované tvorbě tohoto neopakovatelného valašského „ogara“ – výtvarníka a spisovatele. To už byl festival v plném proudu a celá obec na dohled od Vsetína i celý region „Milého údolí“ (z němčiny odvozený název obce Liptál), vklíněného mezi Hostýnské vrchy a Vizovickou vrchovinu, netrpělivě očekávaly sobotní odpolední repre-program. Do vystoupení skupiny Fleret s Jarmilou Šulákovou či bratislavského Orchestru lidových nástrojů s primásem Mirko Dudíkem a tanečnický z Čarovných ostrohů však ještě zbývala ještě volnější chvíle a tak jsem před Miroslavem Vaculíkem nezávazně prohodil: „Nevím proč, ale nečekal bych, že dáte na tabuli u vjezdu do obce umístit nápis 'DAŇOVĚ DISKRIMINOVANÁ OBEC'. To přece od člověka ve Vašem postavení vyžaduje notnou dávku odvahy a osobní statečnosti...“

„Ne, to si nemyslím,“ skromně zareagoval stříbřovlasý první muž Liptálu. „Tato akce byla organizována Sdružením místních samospráv ČR, jehož je Liptál členem. Účelem bylo upozornit veřejnost, média, politiky na diskriminaci obcí a menších měst ve financování samosprávy ve srovnání s velkými městy. Podle platného zákona o rozpočtovém určení daní má např. občan Liptálu „cenu“ 7000 Kč, kdežto občan Prahy je „oceněn“ na 30 000 Kč. Čtyři největší města – Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, kde žije 20 % obyvatel ČR, má díky zákonům k dispozici 50 % všech příjmů obcí a měst. S druhými 50 % musí vyjít 80 % obyvatel naší země. Odstraněním těchto obrovských rozdílů je jeden z více okruhů činnosti Sdružení místních samospráv ČR, kde patří i snaha o změnu systému nenárodních dotací rozdělovaných vládou, parlamentem, ministerstvy. Tento systém zvýhodňuje větší města, která tak mají větší prostředky na dofinancování dotovaných akcí.“ uzavřel starosta s omluvou, že už musí běžet na setkání liptálských rodáků.

Původně jsem se chtěl i já vetřít mezi ně, ale po chvíli mi bylo jasné,

že o „služby“ zvidavého novináře není ve specifické komunitě rodáků příliš zájem. Měli sami toho dost, co si chtěli říci mezi sebou... Vždyť kdy se opět uvidí? Vrásky vetkané do tváří prozrazovali na první pohled, že na setkání přijeli především ti dříve narození; ti, jejichž rodiče kdysi z domova vyhnala bída či vidina snazšího a lepšího života ve světě. Nejdlejší „návrát“ do Liptálu podnikla paní Růžena z Kanady. I podle jejich slov byl a je pověstný krajíc chleba všude stále o dvou kůrkách, dělat na něj se musí v potu tváře a s vírou ve vyšší spravedlnost boží. Jinak je život pro každého přetěžkou zkouškou, v níž ne každý plně obstojí...

I když odpoledne už hodně pokročilo, její slova mě neustále zněla v uších. Byly jakousi „němou“ ozvěnou rozepívaného a roztančeného jeviště, rubem jedné a téže mince či přímého života, který je pestrobarevnou směsicí radosti, smutku, dřiny i „sedmého“ dne odpočinku... Na skromnou, příjemně usměvavou paní a její životní filozofii jsem si vzpomněl mimoděk i v okamžiku, když jsem tázavým pohledem zavadil o šedočernou, těžkými mraky těhotnou oblohu. Bude znovu přšet? – Tajenku rozluštila sama příroda. Festivalové programy provázela ne příliš příjemnými sprškami, nakonec se ale umoudřila a tiše obdivovala gejzír folkloru, který stříkal z jeviště na nadšené diváky, nedbající časového skluzu programu i blížící se hodiny duchů. I když se závěrečný ohňostroj konal až hodinu po půl noci, přesto

se většině diváků z přeplněného amfiteátru nechtělo příliš domů. Vždyť také proč, když zrovna začala kousek od amfiteátru opravdová lidová veselice...

Do postele jsem se dostal až někdy ve čtyři ráno. To, čemu se obvykle říká spánek, mi vyplnily svými program soubory z Konga, Uzbekistanu, Indonézie, Kapverdských ostrovů, Ruska, Španělska, Litvy, Lotyšska, Maďarska a Slovenska. O těch domácích, z Čech, Moravy a Slezska, ani nemluvě... Můj překofeinovaný mozek si je promítal přes závoj dřímoty na velkou ceduli „LIPTÁL – DAŇOVĚ ZNEVÝHODNĚNÁ OBEC“! Tanečníci a muzikanti z nejrůznějších končin světa mi v nevyspalém těle bušili ještě celou neděli i v pondělí... Vlastně mi tam buší dodnes – spolu s informacemi, které jsem pochytil od ředitele festivalu Ladislava Michálka: „V roce 1930 vystoupila krojovaná skupina ogarů a cérek na Vsetíně v parku u rybníčka na slavnostech Moravsko-Slezských. Pod vedením mistra Jana Kobzáně a manželů Váňových předvedli Liptalané tance točivé a zbojnické. Za téměř 80 let od této historické akce bychom těžko hledali v Liptále domek, z kterého by se některá z generací nezapojila do folklorní činnosti.“

Co říci na ředitelova slova? Snad je to, že folklor v Liptále žije a nadále určitě žít bude!

Připravil: Kazimír Jánoška

Foto: Jiří Janda

FOLKLOR 11/2009

ZE ZÁKLADNÍ ŠKOLY LIPTÁL

Halloween párty

V pátek 13. listopadu, Léta Páně 2009 se liptálskou školou nesl neobvyklý šum a ruch, který se s blížící se 15. hodinou čím dál víc stupňoval. Náhodný kolemjdoucí by si jistě řekl, že se bude dít něco velkého. A měl by pravdu! Devátá třída totiž pro všechny své spolužáky přichystala odpoledne plné hudby, trsání, soutěžení, zážitků, smíchu a kdovíčeho všeho ještě.

Začalo se (jak už je výše zmíněno) odbytím patnácté hodiny (tedy, spíš odbytím patnácté hodiny a dvaceti minut). Jakmile se všichni zájemci o skvěle prožité odpoledne shromáždili v tělocvičně, začali neprivilegovanější z devátáků vybírat soutěžící do svých družstev. Zájem byl jako každý rok hojný, takže měl každý vedoucí skupinky co dělat, aby se případně nezbláznil. Ale nebojte se, zvládli to.

Po krátké roztančovací pauze se tedy Červení, Modří, Růžoví, Zelení a Světle zelení mohli připravit k první soutěži! Nebyla vůbec těžká, potřebovali k ní jen několik židlí a šikovnost našeho halloweenského DJe, která byla samozřejmě veliká. Šlo o to, aby si každý po přerušení hudby sedl na jednu z židlí. No, a na koho nezbylo, ten měl prostě smůlu a musel „z kola ven“.

Vítězové celé soutěže se svým patronem O. Smolíkem:
zleva 1. řada: V. Fojtík, R. Ostruška,
zleva 2. řada: R. Daňa, A. Bartozel, J. Bukáček, S. Vaculík

V průběhu odpoledne si všechna družstva zahrála ještě hru Na mumie, při které byl jeden vybraný nebožák zabalen od hlavy až k patě do toaletního papíru, Lovění jablek z lavoru plného vody bez pomoci rukou, při čemž se mnozí nalokali tolika vody, že nepotřebovali pít po celý zbytek večera, Přilepování červků na dýně poslepu, což většina zvládla absolutně

s přehledem a také Opičí dráhu, která ovšem nebyla jen tak ledajaká, musela se absolvovat s pingpongovým míčkem na lžici. Hry samozřejmě neprobíhaly hned po sobě, mezi nimi byly tančící pauzy, které si většina z nás parádně užívala!

A jak celá ta velká soutěž dopadla? Celé to vyhráli Modří, kteří si jistě dosyta vychutnali svou první cenu - dort.

Z Dětského domova a základní školy Liptál

Štrůdlování v DD

Jednoho krásného podzimního dne se děti a vychovatelé rozhodli, že uspořádají soutěž v pečení. A jelikož je na podzim nejvíce jablíček, byla to soutěž v pečení jablečných štrůdlů.

Letos se tato mlsná soutěž uskutečnila již potřetí a opět měla velký úspěch u dětí i dospělých.

Každá rodinná skupinka si upekla svůj vlastní štrůdl, dle svého nejlepšího receptu. Poté jsme ho různě nazdobili, aby okouznil hned na první pohled, přidělili jsme mu číslo a porota se mohla pustit do ochutnávání. Všechny byly moc dobré, ale pouze jeden mohl vyhrát, a proto se hodnotila nejenom chuť, ale i vzhled, nápad, doplňky, atd. Mezi tím, než porota ochutnala všechny štrůdly, zahráli jsme si různé soutěživé hry a zatancovali disko. Po dlouhém ochutnávání se porota nakonec rozhodla a vyhlásila, jak se kdo umístil. K na-

šemu údivu jsme získali 1. místo, i když jsou v naší skupince nejmenší děti ☺ Měli jsme z toho obrovskou radost!

A už se moc těšíme na příští rok.

S pozdravem teta Pavla a všechny děti z RS 3.

Z MATEŘSKÉ ŠKOLY LIPTÁL

Jak jsme v průběhu roku 2009 vedli děti k environmentální výchově v rámci realizace projektu „Poznávejme a chraňme svou Zemi“

Příchod jara jsme vnímali postupným tvořením a doplňováním výstavy Matičky Země v mezizáhradě školky.

Na záhon na zahradě jsme zaselí semínka zeleniny a koupené sazeničky. (Příští rok si již vypěstujeme svoje v připravených skleničkách.)

Den Země jsme oslavili výletem na Hvězdárnu na Vsetíně, kde děti obdivovaly veliký dalekohled a seznámily se s meteorologickou stanicí.

Také jsme se zapojili do akce Uklid'me svět spolu s místní organizací Českého svazu ochránců přírody Vartovna.

Starší děti z oddělení Sluníček se první zapojily do třídění odpadků do barevných nádob umístěných v chodbičce před třídou a byly tak příkladem mladším dětem i procházejícím rodičům. Od začátku nového školního roku měly nádoby na třídění i děti z oddělení Kuřátek. Paní kuchařka již odnáší biologický odpad do kompostéru na zahradě.

Pro lepší informovanost rodičů o ekologickém chování jsme připravili nástěnku a poličku s brožurkami a knihami.

Při jarním úklidu jsme spolu s rodiči vyhrabali zahradu, připravili nové záhony podél plotu pro rybízové keře a „zasadili“ vrbové pruty do tvaru kruhu na budoucí domeček pro děti. Rybízky jsme pak spolu s dětmi zasadili, ale vrbové pruty nám i přes důkladné zalévání nezačaly růst. Příští rok je ale zkusíme zasadit znovu – na jiném místě. Pěkně nám rostla na jaře zasažená jablůňka a dokonce měla tři jablíčka. Každé dítě pak ještě doneslo jablíčko z domu a upekli jsme si štrúdl. Také jsme sklízeli švestky ze stromu na zahradě na trnkový koláč. Těšíme se, že příští rok budeme už mít kromě rybízu na zahradě i jahody. Zasadili jsme je na podzim.

V mateřské škole používáme ekologické čisticí prostředky na úklid a mytí nádobí. Spolu s paní Tvrdoňovou jsme připravili již druhou prezentaci ekologických výrobků pro rodiče, ale setkali jsme se s malým zájmem. Hodně rodičů o těchto výrobcích již slyšelo a někteří je i používají.

Spolu s dětmi jsme na zahradě za budovou školky plánovali vysázení bludiště z keřů, ale nakonec jsme

V evangelickém kostele.

ho museli nechat vysázet úplně jinde. Na původním místě se nám do kanálu probořil jedním kolem autojeřáb při opravě rýn a prostor za budovou tak byl dlouho dětem nepřístupný.

Pak jsme připravili místo pro pocitový chodníček a vysadili základ pro bylinkovou zahrádku. Na chodníček jsme umístili různé druhy kamenů, které děti zasypaly pískem, prostřídali jsme je nasbíranými šiškami a vysadili mech. Už teď víme, jak chodníček ohradíme od bylinkové zahrádky, a které bylinky ještě příští jaro vysadíme.

Děti se naučily hodně bylinek poznávat nejen na naší zahradě, ale hlavně na vycházkách při jejich sbírání. Nasušili jsme si zásoby do „Bylinkové lékárny u medvědu“ na chodbě

ve školce a v týdnu nazvaném „Bylinky pro zdraví“ v období podzimních chřipek, jsme každý den vařili jiný čaj. Dokonce i rodičům na Adventní slavnosti čaje spolu s nazdobenými perníčky chutnaly.

Z bylinek, ale i z jiných květin jsme sestavili herbář, a teď při jeho prohlížení znovu vzpomínáme, jak a kde jsme je trhali.

V rámci kutíren jsme pro rodiče připravili jarní tvoření košíčků z pedigu. Malý zájem o výrobu svědčí o obavách z neznámého materiálu, ale zúčastněné maminky byly nadšené a příště jich bude určitě víc. O tvořivé malování na trička dětem k svátku byl o něco větší zájem a o úspěšnosti vypovídaly výrobky.

Velikonoční tvoření se tradičně setkalo s největším ohlasem. Rodiče spolu s dětmi pilně malovali vajíčka, slepovali ozdoby a vytvářeli velikonoční aranžmá.

Účast rodičů a dětí na vánočním tvoření při adventní slavnosti poznamenala velká nemocnost v období chřipek, ale za to si přítomné děti vyrobily svíček z voskových mezistěn hned několik.

Jarní terénní program s Alcedem na Hájence v Semetíně se dětem velmi líbil. Různé aktivity byly zajímavé, i počasí nám přálo a dokonce jsme viděli čolka a raka.

Plánování vycházek do přírody a na statky bylo hodně závislé na počasí a ne vždy se všechno podařilo tak, jako vycházka k prameni místního potůčku, na statek k Valchářům, na ranč k Vaculíkům nebo za ovečkami.

Podzimní aktivity byly velmi ovlivněny vytopením přízemního oddělení a omezením provozu po dva měsíce jen na jedno oddělení. Malou náhradou bylo zorganizování školky v přírodě v krásném prostředí Moravského kraje.

Z plánovaných tvořivých činností na zahradě se tak uskutečnilo jen zpracování sena a slámy a tyto figurky stále zdobí chodbu školky. Nepodařilo se nám uskutečnit výstavku Skřítky Podzimníčka, i když skřítky z lesních plodů děti vyráběly, ani tkaní na přírodním stavu na zahradě.

Plánování činností v rámci projektu, jejich uskutečňování i další zamýšlení

se nad podobnými úkoly nás velmi posunulo v rámci ekologického zaměření.

Zpracovali jsme si ekologický program pro školku, vypracovali řadu integrovaných bloků zaměřených na přírodu a ekologii, ocenili a doplnili přírodní pojetí školní zahrady.

Toto téma je nám velmi blízké a ovlivní obsah ŠVP na příští školní rok.

V závěru roku nás velmi potěšilo a povzbudilo nominování a udělení „Ceny za přínos k rozvoji enviromen-

tální výchovy, vzdělávání a osvěty ve Zlínském kraji“ v roce 2008-2009, IX. ročník.

Nominováno bylo 36 osobností, škol a školských zařízení, organizací a projektů.

Ocenění získalo 12 z nich.

Tato cena je vyhlašována od roku 2001 a je udělována ve 12 kategoriích. Jednou z nich je „Škola a školské zařízení“ a nominována byla ještě i ZŠ a MŠ Val. Meziříčí, ZŠ Nová Cesta, Zlín, Štípa a ZŠ Bratrství z Bystřice p. Hostýnem.

Naše Mateřská škola Liptál je uvedena jako:

„Aktivní venkovská mateřská škola s výrazným mimoškolním programem – projekty, akce pro rodiče a veřejnost. Dlouhodobé zapojení do akcí Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Aktivity školy jsou propojeny s životem obce a dalších organizací na území obce. V roce 2009 realizuje projekt podpořený MŠMT „Poznávejme a chraňme svou Zemi“.

Eva Krausová, ředitelka

ČCE LIPTÁL: ZVONY ZNĚLY PRO DOBROU VĚC

V uplynulých dnech se konala v Kodani (DÁNSKO) konference OSN na nejvyšší úrovni O změnách klimatu.

V NEDĚLI 13. 12. 2009
PROBĚHLY NEJDŮLEŽITĚJŠÍ
JEDNÁNÍ KONFERENCE. V TU
DOBU SE USKUTEČNILA
V KODAŇSKÉ KATEDRÁLE
EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA,
KTERÁ BYLA UKONČENA V 15 h
350 ÚDERY ZVONU. VE STEJNOU
DOBU SE ROZEZNĚLY KOSTELNÍ
ZVONY V CELÉM DÁNSKU
A DALŠÍCH ZEMÍCH. AKCE MÁ
NÁZEV BELLRINGING 350.

Proč právě 350 úderů kostelních zvonů?

Ve všech světových kulturách jsou hudební nástroje jako zvonky a bubny od nepaměti využívány k varování lidí před bezprostředně hrozícím nebezpečím, ale také ke svolávání k bohoslužbám a jako doprovod podstatných okamžiků v jejich průběhu.

350 ppm = 0,035 % CO₂ v zemské atmosféře. To je hodnota z roku 1988 považovaná za trvale udržitelnou, protože by neměla způsobit nevratnou změnu klimatu. 390ppm je současný stav CO₂, který je nutno snížit.

BELLRINGING 350 JE VÝZVOU
LIDEM A INSTITUCÍM
ZODPOVĚDNÝM ZA DALŠÍ
VÝVOJ ZNEČIŠŤOVÁNÍ
ATMOSFÉRY, ABY UDĚLALI VŠE
PRO ZLEPŠENÍ.

K AKCI SE PŘIPOJILY:

Evropská křesťanská environmentální síť, Světová rada církví, Česká křesťanská akademie, Českobratrská církev evangelická

**PROTO SE TAKÉ V LIPTÁLE
V NEDĚLI 13. 12. 2009 V 15 hod.
ROZEZNĚLY ZVONY.**

Program v evangelickém sboru v době adventní a vánoční

20. 12. 2009, 4. neděle adventní bohoslužby v 10 hod., slouží far. Jan Hudec, ve sborovém domě odpoledne v 15 hod. dětská vánoční slavnost, v kostele

25. 12. 2009, 1. svátek vánoční bohoslužby se sv.večeří Páně v 10 hod., slouží far. Jan Hudec sbírka na bohoslovce, v kostele

26. 12. 2009, 2. svátek vánoční bohoslužby v 10 hod., slouží

far. Pavla Hudcová, ve sborovém domě

27. 12. 2009, neděle po Vánocích bohoslužby v 10 hod., slouží far. Dr. Miloslav Gregar, ve sborovém domě

31. 12. 2009, Starý rok bohoslužby s připomínkou pokřtěných, oddaných a zesnulých v 17 hod., slouží far. Jan Hudec, v kostele

1. 1. 2010 Nový rok bohoslužby se sv.večeří Páně v 10 hod., slouží far. Jan Hudec, v kostele

3. 1. 2010 neděle po Novém roce bohoslužby v 10 hod., slouží far. Jan Hudec, ve sborovém domě

VE LHOTĚ U VSETÍNA na OÚ:

25. 12. 2009, 1. svátek vánoční vánoční nešpor se sv. večeří Páně ve 14 hod., slouží far. Jan Hudec, sbírka na bohoslovce

ŘÍMSKOKATOLICKÁ CÍKEV LIPTÁL

Bohoslužby v katolickém kostele v Liptále v období vánoc a na Nový rok 2010

Čtvrtek	24. 12. 2009	na Štědrý den ve	20:00 hod. večer
Pátek	25. 12. 2009	na Narození Páně v	08:50 hod. ráno
Sobota	26. 12. 2009	na Štěpána v	08:50 hod. ráno
Neděle	27. 12. 2009	na Svatou rodinu v	08:50 hod. ráno
Čtvrtek	31. 12. 2009	na Silvestra v	16:00 hod. odpoledne
Pátek	01. 01. 2010	na Nový rok v	08:50 hod. ráno

Betlémská hvězda a Giotto

Jiří Grygar, astrofyzik

*„Lid, který chodí v temnotách, uvidí veliké světlo;
nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo...“*

Narodí se nám dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda.“
(Proroctví Izajášovo 9. kapitola)

V Bibli, ve 2. kapitole Matoušova evangelia, je zmíněn příběh tří mudrců („králů“), kteří na základě pozorování Hvězdy přišli do Betléma poklonit se právě narozenému Ježíši. Z pohledu na kterýkoliv betlém vystavený v našich kostelích či muzeích si automaticky vybavíme, že nad jeslemi svítí hvězda s dlouhým zářivým chvostem, tedy nepochybně kometa.

Pokud by betlémskou hvězdou byla vskutku kometa, nebylo by pro astronomy nesnadné čas Kristova narození spolehlivě ověřit. V době kolem počátku našeho letopočtu byla na Dálném východě již značně rozvinuta astronomie a dobře se dochovaly podrobné záznamy o pozorování komet. Žádná z tehdy zaznamenaných komet však termínově nevyhovuje. Vždyť i slavná Halleyova kometa prošla přísluním v roce 12 př.n.l. a pak znovu až r. 66 n.l. – objevila se tedy buď příliš brzo nebo příliš pozdě. Navíc tu byla i jistá „astrologická“ obtíž. Podle dobových výkladů byly komety nešťastným znamením na nebi, takže se stěží hodily pro ohlášení radostné zvěsti o narození Vykupitele lidstva. Ve skutečnosti je však zobrazení komety nad Betlémem historicky doloženo teprve z italských jesliček počínaje 15. stoletím, odkud se tato zvyklost nejpozději v druhé polovině 16. století dostala i k nám. Teprve v 2. polovině 20. století se podařilo odhalit tvůrce, který použil kometární symboliky pro biblickou zprávu o klanění tří králů jako první. Byl to proslulý italský malíř Giotto (čti džotto) di Bondone (1267 -1337), který roku 1304 namaloval fresku Klanění pro padovskou kapli Scrovegni. Inspiroval se vlastním pozorováním návratu Halleyovy komety (ta se tak ovšem ještě nejmenovala; o zjištění, že jde o kometu opakovaně se vracějící ke Slunci, se zasloužil znamenitý anglický astronom Edmond Halley až počátkem 18. století) v září 1301 a až návrat komety roku 1910 poprvé zaznamenaný fotograficky prokázal, že Giottův portrét komety byl neobyčejně přesný – rozhodně nejlepší

v celých nefotografických dějinách astronomie! Když při posledním návratu Halleyovy komety ke Slunci v polovině osmdesátých let 20. století chystala Evropská kosmická agentura ESA kosmickou sondu směřující k Halleyově kometě, pojmenovala ji proto zcela případně GIOTTO.

Tím jsme však nevyřešili problém, co tedy vlastně mohla být ona hvězda na východě, o níž hovoří Matoušovo evangelium. Správný výklad patrně našel již počátkem 17. století proslulý německý astronom Johannes Kepler, který 17. prosince 1603 pozoroval v Praze konjunkci (úhlové sblížení) planet Jupiteru a Saturnu. Napadlo ho proto propočítat, kdy ke stejné konjunkci onou planet došlo v období kolem počátku křesťanského letopočtu, a zjistil, že se tak stalo v roce 7 př.n.l. dokonce třikrát po sobě: koncem května a září, jakož i počátkem prosince, a to v souhvězdí Ryb. Takový úkaz nemohl zajisté uniknout babylónským hvězdopřevodcům (mudrcům), kteří o tom dokonce zanechali zprávu na hliněné tabulce objevené r. 1925 archeology. Podle těchto nezávislých údajů lze odhadnout, že se Kristus narodil nejspíše někdy v září r.7 př.n.l., což vypadá na první pohled podivně, když přece křesťanský letopočet má mít za svůj počátek datum Kristova narození. Ve skutečnosti však historici vědí už dávno, že se Kristus musel narodit před počátkem letopočtu. Počátek letopočtu se totiž určoval až mnohem později, teprve v 6. století. R. 532 n.l. se o výpočet data Kristova narození pokusil opat římského kláštera Dionysius Exiguus, ale dopustil se přitom několika chyb při navazování tehdy existujících kalendářů zpět do dosti vzdálené minulosti. Na základě srovnání rozličných historických událostí je velmi pravděpodobné, že úhrn těchto chyb dává právě zmíněný sedmiletý rozdíl. Nakonec lze proto s jistým překvapením konstatovat, že astronomická i historická data o Kristově narození spolu navzájem až nečekaně dobře souhlasí. To fakticky znamená, že dvě

tisíciletí od Kristova narození uplynula již koncem roku 1994!

„Mezi vědou a vírou není napětí; neboť věda řeší otázky jak a kdy, a víra zase otázky proč a co to znamená pro mě a pro nás.“ Tak nám to říkával dnes už zesnulý pan profesor Jan Heller při napínavých výkladech textů ze Starého zákona. A také tvrdil, že Bible není učebnice matematiky, fyziky nebo historie, ale učebnice víry. Proto když jsem byl vyzván k napsání nějakého příspěvku do vánočního Zpravodaje, vzpomněl jsem si na zajímavé vánoční přemítání astrofyzika Jiřího Grygara, který je Hellerovi v mnohém podobný. Jeden vědec, druhý teolog, a jak se doplňují! Jiří Grygar se nijak netají svou křesťanskou vírou, ale současně dokáže vystavit kritice i ty skutečnosti, které se mnohým z jeho souvěrců zdají nedotknutelné. Dovoluji si vám předložit shora uvedené Grygarovo uvažování s nadějí, že věřícím i nevěřícím poslouží k poučení a ke svátečnímu rozjímání.

Mimoходом, Jiří Grygar psal tento článek k přelomu tisíciletí; takže letos by se měl psát teprve rok 2003.

Radostné a požehnané Vánoce přeje všem čtenářům Jan Hudec, evangelický farář v Liptále.

Tříkrálová sbírka 2010

*Tříkrálová sbírka pro rok 2010
proběhne v naší obci
v sobotu 9. ledna 2010.*

*Tak jako v lednu 2009
budou obcí procházet skupinky
koledníků. V každé skupince bude
vždy jeden dospělý člověk
- pověřený Charitou Vsetín -
s průkazkou, která opravňuje
ke koledování.*

*Prosíme, aby jste přijali koledníky
opět laskavě jako posly pokoje
a jménem lidí v nouzi předem
děkujeme za Vaše otevřená srdce
a štědrost.*

P. Petr Wnuk, farář

Mé srdce je při dobrovolnících z lidu

Spolkový život umožňuje vystoupit z životních daností (ČESKÝ BRATR 2009)

Jednat v obci

Člověk nedějinný a dějinný

Jan Patočka v otázce po smyslu dějin klade proti sobě dva koncepty uspořádání lidského společenství. Na jedné straně stojí civilizace velkých říší starověku, na druhé straně řecká „polis“, obec svobodně jednajících občanů angažujících se ve správě věcí veřejných.

Říše starověku se nacházejí podle Patočky v před-dějinném věku a jsou to jakési „velkodomácnosti“. Smyslem života jednotlivce, rodin i celých rodů je pouze udržování chodu daného životního stylu. Život člověka je předem daný, je vymezen přijímáním a dáváním života, jeho udržováním a upevňováním. A přestože se život v rámci těchto velkoříší může odehrávat ve složitých společenských útvarech, se složitou hierarchií a byrokracií, jde nakonec zase jen o udržování „státu quo“. Člověk zde žije proto, aby žil, ale pravomoc měnit běh světa a dějin, nabourávat odvěkou danost osudu či přinášet nové impulsy je vyhrazena pouze božstvům a přeneseně jejich zástupcům na zemi, tedy zbožštěným vládcům.

Protipól k tomuto udržování koloběhu života se objevuje tam, kde se člověku otvírá možnost žít pro něco jiného než jen pro udržování plamenu rodinného krbu. Objevuje se tu fenomén politického života, na scénu vstupuje veřejně činný a svobodný jedinec a podstupuje zápas s taktéž svobodnými jedinci v rámci veřejného dění v obci. Možnost uskutečňování života nese s sebou nutnost vzájemného uznání svobod všech jednotlivých občanů, rovnost příležitostí. Ale to zároveň klade na každého velkou tíži. **Člověk aktivně žijící ve veřejném prostoru na sebe bere riziko selhání, neúspěchu, prohry, zklamání, posměchu. Takový člověk totiž už nenese odpovědnost jen sám za sebe a za svou rodinu, ale částečně také za život celé obce.** Díky tomu však může svobodně určovat dějiny nejen vlastní, ale i obecné. Takový život není nikdy hotovou a předem osudově určenou daností, která by na každého tvrdě dopadla, nýbrž je stálou výzvou k tvorbě, k akci, k přetváření, k aktivitě. Cílem takového dění je svobodný život vlastní i druhých.

Předběžně lze říci, že kde se člověk uzavírá do sebestředného kruhu své rodiny, odsuzuje se k pouhé sebespotřebě života, vystupuje z proudu obecného dění, stává se nedějinným. Kdo však vstoupí na kolbiště veřejného zápasu, staví před sebe celou

škálu možností, jak určovat dění ve svém životě i obci. Stává se dějinným.

Historický základ

Antické dědictví řecké „polis“ klasického věku či římské „res publica“ spolu s židovsko – křesťanským základem vyjádřené oním prorockým „chci milosrdenství, ne obět“, poznání boha je nad zápal“ (Oz 6,6), a jenž vrcholí v Ježíšově sebe – vydání se v tisíciletých dějinách Evropy „protavilo“ do představy takové společnosti, ve které nemá vládnout jen čirý sobecký zájem jednotlivce. Ve které lidé nemají žít vedle sebe jako osamělé ostrůvky individualit, ani v ní nemá opět zavládnout klima „velkodomácnosti“, v němž by jednotlivci ztratili svou svobodu a osobitost a rozplynuli by se v mase kolektivu (nutno dodat, že obě diktatury 20. stol. nacismus i komunismus se o to dosti pokoušely). Tuto otevřenou společnost se pokusily uskutečnit v historii především dvě velké revoluce, francouzská a americká. Oba tyto historické vzruchy byly nesené étosem svobody a rovnosti jednotlivce v rámci společenství, ve kterém mají mít všichni rovnost příležitostí a volný přístup k veřejnému realizování života obce. Ideálem je jedinec, který upřednostňuje veřejné blaho před blahem vlastním – to je vpravdě křesťanská myšlenka.

Jak se to projevuje na rovině menší obce?

Ponecháme-li stranou klasickou politickou soutěž, kdy občané volí starostu/ku a místní zastupitelstvo, je viditelným výrazem aktivní spolkový život. Právě ve spolkovém životě se hmatatelně realizuje onen ideál „být veřejně činný“, „vystoupit“ z uzavřenosti rodinného kruhu, stát se „dějinným“. Musíme obětovat kus vlastního volného času, peněz, sil ve prospěch celku. Různé spolky, např. dobrovolní hasiči, sdružení zahrádkářů, myslivců, skauti, sokolové, sborové zpěváci, filatelisté aj., ale i různá občanská sdružení charitativní, kulturní a vzdělávací je třeba chápat jako aktivní pokus uskutečňovat, zkvalitňovat a cíleně posunovat veřejný život obce, společnosti, státu. (Slavné české filmy jako Formanův „Hoří, má panenko“ a Menzelův „Slavnosti sněženek“, trefně postihují upadlost a vyprázdňenost spolkového života, kdy se spolky redukovaly jen na udržování tradice nebo se staly prostředky k ukojení individuálních potřeb členstva.)

Ti, kteří tyto spolky tvoří, nejen že to mnohdy činí nad rámec vlastních rodinných a soukromých životů, zdarma, ale často jdou s kůží na trh, vystavují se riziku

odmítnutí a zneuznání. Právě toto spolkové dění je však v obcích a městech základem občanské společnosti. Tvoří aktivní obranu proti manipulaci ze strany politické i ekonomické. **Neboť právě na půdě spolkové, veřejné jsou lidé nuceni ve vzájemné konfrontaci najít společnou řeč, naučit se spolu jednat a srozumitelně komunikovat, prezentovat a obhájit svůj názor či ho skloubit s názory druhých. Musí se naučit zacházet s jinakostí těch druhých, naučit se tvořit s nimi životaschopné společenství, nechat se vzájemně obohacovat.** Takto aktivní lidé narušují uzavřenost sféry soukromí a tvoří veřejný prostor nezbytný pro moderní svobodnou společnost. Je třeba obdivu, že se to děje i tváří v tvář panoptiku, jak ho mnohdy představuje oficiální politická sféra, která místo aby přinesla veřejnosti nové výzvy, stavěla společnost před tvrdé pravdy a těžké úkoly, sází spíše na snadný populismus nebo hraje do karet stranických a osobních zájmů.

Co hrozí?

I spolkový čili veřejně-občanský život je samozřejmě ohrožen. A to z více stran. Za prvé je ohrožen rezignací. Je daleko snazší rezignovat na veřejné dění, večer doma usednout k televizi, sledovat příběhy vymyšlených postav televizních seriálů. Člověk se tak sice uchrání před bouří veřejného života, ale v posledu se buď ocitne v odcizení, a místo aby realizoval svůj osobní život, pasivně sleduje narážky anebo promrhává život v uzavřené osamělosti. Výsledkem může být to, že se stane snadno objektem, kterým budou politické či ekonomické subjekty lehce manipulovat. Kolik lidí už skočilo na lákavé mámení reklamy (třeba na snadnou půjčku peněz) nebo na populistickou notu politiků o roli silného státu, samozřejmě pod vedením té jediné a správné politické strany!

Dále hrozí, že se každý spolek promění v uzavřenou skupinu, jakousi velkorodinu, mafii, lobby, která bude hájit a uspokojovat jen své zájmy. A nakonec obecně celé společnosti hrozí to, že tu budou stát občané jako klienti s nataženou rukou a profesionální politici-ochranáři, kteří za hlasy a propůjčenou pravomoc (volebními sliby takřka prodanou) budou určovat a naplňovat potřeby lidí, pasivních občanů (vlastně již ne-občanů). Ale v takovém uspořádání již takřka není místo pro svobodný, na osobní odpovědnosti, píli, úsudku, angažovanosti a sebeoběti postavený spolkový a občanský postoj.

David Sedláček, farář v Krouně

SETKÁNÍ LIPŤÁKŮ

V sobotu 12. září 2009 v 15 hodin se uskutečnilo v aKulturním zařízení při Obecním úřadě Liptál setkání lipťáků.

Zúčastnilo se ho více jak stovka bývalých spolupracovníků. Všichni se dobře bavili a vzpomínali na dlouhá léta strávená ve VD Lipta Liptál. Společně však všichni poblahopřáli k životnímu jubileu p. Josefu Vychopňovi (80) na snímku vlevo a p. Adolfu Kubíčkoví (95) vpravo.

Poděkování za organizaci patří zejména Josefu Vychopňovi, ing. Janu Zemánkovi, Elišce Smilkové, Daně

Smilkové, Lumíru Smílkovi, Janě a Anně Kašpárkovým a dalším.

Připravil Miroslav Vaculík.

6. Mikulášský volejbalový turnaj v Liptále

V sobotu 5.12.2009 se konal již 6. ročník tradičního „Mikulášského turnaje“ ve volejbale smíšených družstev.

Celkem se sešlo 6 týmů a hrálo se systémem každý s každým. Všechny výkony byly velmi vyrovnané a tak si všechny družstva odnesly krásné zážitky a hodnotné ceny. Poděkování patří všem týmům za účast a zájem o tento sport, díky kterému se můžeme společně scházet a dát tak najevo velký zájem o podporu naší obce.

Tímto děkujeme panu starostovi Vaculíkovi, který přišel všechny pozdravit a předat ceny.

Po celý rok se pravidelně scházíme a účastníme se nejrůznějších turnajů. A rádi se tomuto sportu budeme věnovat i nadále.

Na závěr bychom chtěli popřát našim příznivcům i Vám všem krásné a veselé svátky vánoční, hodně zdraví a úspěchů do Nového roku 2010.

Za tým KVN Iva Kostková

Z FOTBALU

Co se děje v lipťálském fotbalovém „béčku“?

Ani lipťálské fotbalové „béčko“ nezahálí! I když je nemůžeme sledovat v novinových tabulkách, láska k fotbalu je neopouští. 17. října 2009 odehráli dva kvalitní vyrovnané zápasy s fotbalisty Biskupic, v jejich nádherném sportovním areálu na umělé trávě - viz foto.

VALAŠI NAVŠTÍVILI VSETÍN V TEXASU

Na pozvání českého krajského sdružení v Texasu navštívila před několika týdny cimbálová muzika Jiřího Nechanického a tanečníci souboru Lipta z Liptálu centrum krajského života v texaském La Grange. Slavnostně zde totiž byla otevřena nová budova Centra českého kulturního dědictví v Texasu. Této akce se zúčastnil i generální konzul České republiky v Texasu a řada dalších významných hostů.

Vystoupení Valachů se stalo událostí týdne a zaplnilo titulní stránky místního tisku i večerního vysílání zdejší televizní stanice. Šňůra takřka každodenních koncertů a vystoupení ve sborových domech, kde pro Valachy krajané s láskou připravovali tradiční moravská jídla, vyvrcholila koncertem v Capitolu hlavního města Texasu Austinu.

Úspěchy sklízeli Valaši také v Houstonu, Galvestonu a na pobřeží Mexického zálivu. Pro americké krajany stále hovořící dobrou a roztomilou češtinou bylo setkání s valašským folklorem opravdovým zážitkem. Tóny tradičních valašských písniček vyvolávaly mnohdy nečekané reakce krajanů, kteří se

Společné foto v La Grange.

s radostí ke zpěvu přidávali. Rozvlněné valašské sukně roztleskávaly přítomné a umocňovaly tento hluboký zážitek, jenž mnohdy vhněl i slzy do očí.

O tom, že se cimbálovka a valašské tance skutečně líbily, svědčí i zájem o brzkou další návštěvu. „Valašské klobúky na hlavách našich nových amerických přátel a texaské kovbojské stetsony na hlavách valašských ogarů,

vše okořeněno tradiční slivovicí, zpečetily nová přátelství,“ uvedl za organizátory zájezdu starosta Liptálu Miroslav Vaculík. Ten neopomněl poděkovat Zlínskému kraji i sponzorům, bez nichž by se návštěva nemohla uskutečnit. Poděkování patří i městu Vsetín a obci Liptál, za poskytnutí propagačních materiálů.

Pavel Oth, Miroslav Vaculík

ZÁJEZD DO TEXASU

Vážený přítelé,

chtěl bych se s vámi podělit o některé zážitky a dojmy z naší cesty do Texasu, tak jak jsem si je poznamenal do svého zápisníku během našeho pobytu v této krásné a zajímavé zemi.

Úvodem bych jenom poznamenal, že Texas je po Aljašce druhým největším státem USA. Na prvním místě je však v chovu skotu a produkci bavlny. Žije v něm asi 20 mil. obyvatel. Velkou skupinu v Texasu tvoří česká skupina, jejíž členové jsou však již všichni narození v Americe. Jejich předkové odešli z naší vlasti za lepším živobytím do Ameriky většinou koncem 19. a začátkem 20. století. Hlavní náplní naší cesty byla účast na otevření nové budovy Centra českého kulturního dědictví v Texasu.

7. 10. 2009 (středa)

O půlnoci odjezd autobusem z Liptálu přes Bratislavu do Vídně a poté letecky do Texaského Houstonu s mezipřistáním v Londýně. Letělo se letadlem Boeing 777, rychlost 861 km/hod, výška 11 582 m, teplota -51 °C, doba letu 10 hodin.

Na letišti v Houstonu jsme dlouho čekali na odbavení, někteří měli problémy u imigračních pracovníků. Asi po 2 hodinách se mohlo vyjet.

V hale na nás čekalo 5 osobních aut a cesta trvala i se zastávkou na občerstvení 3 hodiny. Na hotel jsme se dostali o půlnoci, ubytování bylo po čtyřech, čili dvě manželské postele.

8.10.2009 (čtvrtek)

Ráno po snídani jsme nasedli do 5 aut a byla plánovaná exkurze po okolí. Navštívili jsme ranč, kde chovají krávy a býky s velkými rohy. Náš hostitel nám ukazoval dům, kde měl mnoho fotek a předmětů z doby, kdy dělal baviče v přestávkách při americkém rodeu. Ukázal nám několik roztrhaných kalhot od rozrušených býků a také silně poškozenou kovovou přesku na řemeni, která mu zachránila život, když ho rohem napadl býk. Poté následovala prohlídka 3 kostelů a 3 hřbitovů. Pak oběd v Schulenbergu, polévka cibulačka a toust. Majitelé jsou mladí manželé, on je Američan, ona pochází z Prahy. Pěkná restaurace, ve starobylém stylu,

Páter Chovanec a starosta Vaculík.

nahoře velký sál, naši muzikanti zazpívali na rozloučenou dvě písničky. Potom prohlídka nově postavené koncertní haly, vnitřní vybavení i akustika byly velmi nádherné, doslova se to podobalo Národnímu divadlu v Praze. I když stavba byla zahájena před 25 lety, stále není ještě plně dokončena a práce pokračují podle finančních možností.

Potom návrat na hotel, většina šla do bazénu. Celý den velké horko 91-95 °F (asi 33-35 °C). Je rovněž velká vlhkost, ale dá se to vydržet. Máme problémy s dobíjením baterií do foto-

aparátů a mobilů, protože jsou zde jiné typy zásuvek.

9. 10. 2009 (pátek)

Celý den hustě prší, ochladilo se. Dopoledne jsme na hotelu, pak odjezd do kulturního centra. Zde bylo připraveno občerstvení a předtím byla společná modlitba. Po celou dobu jsme besedovali s našimi hostiteli, byla družná zábava, zpěv, tanec. Po návratu na hotel jsme se rozhodli vyjít do města (LA GRANGE) a vyhledat nějaké občerstvení. Nakonec jsme našli restauraci, kde byla výborná obsluha i jídlo. Trochu jsme byli překvapeni při placení, neboť účet na osobu zněl 42 USD. Jednou se to dá, ale každý den by to nešlo. Ubytování příjemné, všude pořádek a čisto.

10. 10. 2009 (sobota)

Pro nás hlavní den. Odjeli jsme ráno již v 8:30 h v krojích do kulturního centra, kde byla snídaně a všechno se pak připravovalo na slavnostní zahájení. To proběhlo v 10:00 h. Nástup vlajkonošů – USA, Texas a ČR. Potom postupně zazněly všechny hymny. Po úvodních proslovech proběhlo přestřížení pásky a následovala přátelská beseda, kdy většina rozhovorů se vedla na téma odkud a z které části naší vlasti přišli jejich předkové před mnoha lety do Ameriky.

Já jsem mezitím naléval slivovici tak, aby se na všechny dostalo. Zdálo se, že všem velmi chutnala, a to i těm, co slivovici okusili poprvé. Následoval oběd a prohlídka přilehlých domů. K večeru bylo vystoupení v novém amfiteátru, poté večere a posezení v kulturním centru.

11. 10. 2009 (neděle)

V 9:00 h jsme všichni odjeli na bohoslužby do kostela ve Fayetteville. Měli

Sál sněmovny reprezentantů.

jme 4 písničky (Na horách studénky, Ach synku a další dvě ze zpěvníku). Všechno to bylo velmi pěkné a dojemné. Někteří se zúčastnili i Večere Páně. Následoval oběd ve starší stylové restauraci, poté prohlídka muzea. Odpoledne jsme byli hosty na polkovém festivalu. Byla tam většina starších účastníků v červenobílých kostýmech. Tato skupina se snaží udržet české tradice tím, že čtyřikrát do roka se sejdou na různých místech Texasu, hrají a zpívají české písničky, zatančují si českou polku a valčík a přitom se příjemně baví. Na oplátku jsme i my jim zazpívali a zatančili několik tanců. Večer jsme byli pozváni k manželům Hrnčířovým. Velký, prostorný dům, mnoho místností, bazén. Velmi dobrá a bohatá večere. Pak jsme ještě zpívali s harmonikářem Chrisem a jeho manželkou Editou z Košic.

12. 10. 2009 (pondělí)

Na dnešní den byla naplánována zvláštní kombinace. Aukce dobytka, návštěva kostela a potom pivovar. Den začal návštěvou osady Vsetín a vsetínského hřbitova. Tak jako jinde i zde je

na náhrobcích většina českých a moravských jmen a příjmení. (Janečka, Novosad, Vaculík, Marek, Kašpar, Chovanec, Pavlásek, Rychlík...) Poté byla zastávka na aukci dobytka. Vše probíhalo velmi rychle. Náhončí měli mnoho práce, na jedné straně nahánění dobytka do aukční síně, pak samotná

aukce a pak již druhou stranou rychle ven. Poté zastavení ve známém pivovaru Shiner, exkurze a ochutnávka 4 druhů piva. Poté návštěva kostela a oběd v církevním středisku, předtím opět společná modlitba. Pak bylo zastavení v domově důchodců kde naše hostitelka paní Pátková měla stoletou maminku. Udělali jsme jim všem velkou radost nejen svou přítomností, ale i zpěvem několika českých písní. Maminka si dokonce trochu zatancovala. Poté návštěva kostela Moravia v osadě Praha, kde bylo na přání našich hostitelů zazpíváno několik vánočních písní. Cestou zpět zastavení v pravé Texaské hospodě a opět přátelské povídání česko-anglicky s místními starousedlíky. Večere v kulturním centru v La Grange. Poté opět družná zábava s našimi hostiteli.

13. 10. 2009 (úterý)

Ráno odjezd do hlavního města Texasu, Austinu. Ve 12:00 hodin vystoupení ve vládní budově, Kapitolu. V okolí na stěnách jsou fotografie všech

guvernérů. Přímo nad námi je obraz George Busche, pozdějšího amerického prezidenta, který byl guvernérem Texasu do r. 2000.

Poté následovala prohlídka reprezentačních prostor senátního sálu (31 senátorů) a sálu sněmovny reprezentantů (150 poslanců). Po obědě v obchodním centru poblíž Austinu se vracíme zpět do hlavního města, kde máme vystoupení pro skupinu Čechů. Zajímavé bylo převlékání do krojů. U nás jsme zvyklí se převlékat kdekoliv, kde je to jen trochu možné, třeba i společně muži i ženy. V Americe však jde o velký problém, na veřejnosti je to skoro nemožné, a tak jsme se převlékali např. na toaletách, aby nás nikdo neviděl. Po vystoupení bohatá večeře. Každá rodina donesla z domu nějaké jídlo, zákusky, koláčky a tak bylo z čeho vybírat. Poté byla opět družná zábava, dokonce udělali mezi sebou sbírku, jejíž výtěžek nám poté slavnostně předali.

Jeden ze symbolů Texasu.

Návrat na ubytovnu ve 24:00 h, pak rozloučení s manžely Hrnčířovými a Pátkovými. Velmi milí lidé, kteří se o nás starali skoro týden. Zde bych chtěl připomenout jednu zajímavost. Na většinu svých aut mají naši přátelé v Texasu samolepky s nápisy „Dobrý den“ nebo „Jak se máš?“. Zaznamenali jsme také další nápis v angličtině, což v překladu

Společné bohoslužby.

S ochrankou v Kapitulu v Austinu.

znamená „Bůh žehnej Americe“. Tento nápis mne velmi zaujal, a tak jsem přemýšlel, co je k tomu vedlo. Určitě je to národní hrdost, velká úcta ke své zemi, ale i k Bohu. Také jsem přemýšlel, zda by u nás našel někdo odvahu dát si na auto nápis „Bůh žehnej České republice“ a co by na to říkali ostatní. Snad se toho jednou dočkáme.

14. 10. 2009 (středa)

Ráno v 9:30 h jsme odjeli z LaGrange směrem Texas City. Máme k dispozici jedno auto s přívěsem (cimbál), 2 auta po 7 lidech a 1 auto osobní. Dostali jsme každý 20 dolarů, tyto peníze se vybraly ve sbírce večer v úterý v Austinu. Cestou jsme se zastavili v motorestu na občerstvení, někteří se fotili s místním šerifem. Příjezd na Hotel **Holiday**. Hotel je velmi pěkný, opět dvě manželské postele pro 4 lidi. Nemohu se se svým spolubydlícím domluvit, zda budeme oba spát pod jednou dekou nebo ne. Nakonec jsme to vyřešili tak, že já budu spát pod prostěradlem a on pod dekou. V 17:30 h jsme odjeli na vystou-

pení, které bylo v církevním sále pro cca 150 lidí, asi hodinu. Poté bohatá večeře, opět každý z přítomných něco přinesl. Pak volná zábava, kde se hrály a zpívaly české a moravské písničky v doprovodu naší cimbálové muziky a jejich harmonikářky. Na rozloučení jsem předal panu faráři malou valašku. Příjezd na hotel o půlnoci, venku je teplo a dusno, teplota 92 °F, což je asi 35 °C. V tu chvíli mi volal z Liptálu (kde bylo již 7.00 hodin ráno) Hynek Kovařík, že je u nich na pasekách sněhová kalamita, abych tam poslal traktor s radlicí. Za malou chvíli volal Karel Březáček, že jsou stále bez proudu, a kdy ta elektřina konečně půjde. Byli velmi překvapeni, kde až mne telefonem zastihli, a tak jsem jim doporučil, aby se obrátili na paní místostarostku.

15. 10. 2009 (čtvrtek)

Odjezd do města Galvestone u Mexického zálivu. Krátká přestávka na nákupy, potom přeprava trajektem na sousední ostrov a poté zpět. Následoval oběd, muzika a tanečníci zdarma, ostatní za dolary. Poté následoval tříhodinový pobyt na pláži u moře. Voda velmi teplá, údajně 27 °C, krásné koupání. Teplota venku dosahuje až 100 °F, což je po přepočtu asi 37 °C. Poté večeře v hotelu u moře, opět si polovina jídlo platila. Pak zastávka v domku paní Růženky, která hrála na harmoniku. Opět krásné bydlení, velmi prostorný dům, kde se naše více jak dvacetičlenná skupina skoro ztrácela. Po milém a příjemném posezení návrat na hotel, někteří šli spát, jiní se šli ještě koupat do bazénu u hotelu.

16. 10. 2009 (pátek)

Ráno jsme si sbalili kufry a pak následovalo předávání dárků. Potom odjezd do Houstonu, čtvrtého největšího

města v Americe. Po zaplacení vstupného ve výši 10 USD jsme navštívili kosmické středisko NASA. Po společné fotografii jsme nasedli do vláčku a jeli jsme na společnou prohlídku. I zde se bylo na co dívat. Největším zážitkem byla návštěva místnosti – řídicího centra, odkud byl v roce 1969 řízen let družice Apollo 11, jehož posádka jako první v historii vystoupila na Měsíci. Po ukončení prohlídky jsme se jeli ubytovat do hotelu v blízkosti letiště, cestou jsme ještě stihli dovézt cimbál

do skladu k přepravě do Prahy. Potom ubytování v pěkném hotelu v těsné blízkosti letiště. Následovalo srdečné a milé rozloučení s našimi hostiteli s poděkováním za péči o naši skupinu po celou dobu pobytu v Texasu.

17. 10. 2009 (sobota)

Ráno ještě poslední nákupy dárků v blízkém obchodním centru, poté odvoz hotelovou službou na letiště a pak v 16.00 hodin odlet směr Londýn, Vídeň a poté Liptál. Závěrem bych chtěl ještě

předat všem našim občanům pozdravy od našich texaských přátel.

S pozdravem

Miroslav Vaculík, starosta

I v Liptále se rodí nadějní mladí hasiči

Již třetím rokem se naši mladí hasiči věnují hasičské disciplíně - běhu na 60 metrů s překážkami, která je v posledních letech čím dál více oblíbenější. Jde o disciplínu zejména pro jednotlivce, při které musí závodník ukázat nejen svou rychlost, ale také šikovnost a bojovnost. Každý soutěžící musí nejprve přeskočit překážku vysokou 80 cm, chlapci starší 11 let zdolávají 150 cm bariéru, poté se vybaví hadicemi, s nimiž překoná 4 m dlouhou a 80 cm vysokou kladinu. Na kladině, nebo za kladinou musí hadice rozhodit, spojit dohromady, zapojit na rozdělovač a s napojenou proudnicí proběhnout cílem.

V letošní sezóně jsme se závodů v této disciplíně zúčastnili celkem pětkrát. Nejprve naši hasiči své síly změřili na konci července v Huslenkách. Našeho nejlepšího času 15:70 dosáhla Eva Urbanová, ale přesto skončila ve své kategorii na 9. místě z 26.

V první polovině srpna jsme zavítali na Oznické šedesátky. Zde nás v kategorii přípravy reprezentovala Karolína Zadrobilková, která skončila na 4. místě a předběhli ji jen 3 o něco starší kluci z Oznice. V kategorii starších dívek, kde startovalo 36 závodnic, se Kristýna Šťastná probjovala na 13. místo, Eva Urbanová na 5. místo a Kristýna Zadrobilková získala bronzovou příčku.

Již podruhé jsme se zúčastnili také šedesátek pořádaných Českou hasičskou jednotou v Hlinsku. Se sborem dobrovolných hasičů z Huslenek jsme vyslali jednu z našich nejúspěšnějších závodnic, Kristýnu Zadrobilkovou, která nás skutečně neklamala a s časem 13:75 přivezla z kraje pardubického perníku stříbrnou medaili.

Na začátku října jsme díky pomoci našich kamarádů z Huslenek, Hovězí, Jarcové a Dolní Bečvy odjeli všichni společně do Šumperku, kde se sjeli nejlepší závodníci z celé Moravy a Slezska.

V přípravce Kája Zadrobilková jako loni zabojovala, porazila 66 soupeřů a skončila na krásném třetím místě. V kategorii starších žákyň, kde startovalo 96 závodnic, jsme měli celkem 5 žhavých železek. Po prvních pokusech do finále postupovalo už jen 30 nejlepších a všem našim závodnicím se to podařilo. Vendula Marešová skončila celkově na 25. místě, Katka Melichaříková na 20. místě, Kristýna Zadrobilková na 17. místě, Eva Urbanová na 9. místě a Kristýna Šťastná s časem 14:39 na 5. místě z 96. Krásná umístění všech našich dívek v takové konkurenci překvapila mnohé, ale to ještě nebylo vše. Časy 4 nejlepších závodnic ze sboru v kategorii starších či mladších žákyň, ať už kluků či dívek, byly sečteny a brány

jako čas celého družstva. Nepopsatelné bylo překvapení, když naše družstvo složené jen ze samých dívek vyhlásilo jako třetí nejlepší v kategorii všech starších žákyň, kde startovalo celkem 28 dívčích, chlapeckých či smíšených družstev.

Posledním závodem, kterého jsme se v loňském roce zúčastnili byl Memoriál Marty Habádové, konaný začátkem listopadu v Praze na Strahově v nafukovací hale. Tento prestižní závod se konal již po deváté a rok od roku se tam sjíždí čím dál více závodníků z celé republiky, aby porovnali své síly s těmi nejlepšími. I nám se letos poprvé podařilo díky panu Melichaříkovi a Pavlu Vaculíkovi zorganizovat vlastní výpravu našich mladých hasičů do Prahy na tyto velkolepé závody. V každé kategorii startovalo více než sto závodníků a naši vesnici reprezentovaly 4 starší dívky – Vendula Marešová, Katka Melichaříková, Kristýna Šťastná a Kristýna Zadrobilková. Tři z nich se dokonce dostaly do první poloviny a po semifinálovém kole se do finálových rozběhů probjovaly obě Kristýny. Přestože se holkám nedařilo, jak bychom si přáli, a nedosáhly svých nejlepších časů, ale i tak na ně můžeme být právem hrdí. Nejlepšího výsledku dosáhla Kristýna Zadrobilková, která obsadila krásné 16. místo ze 125.

Závěrem bychom rádi poděkovali všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na tom, že jsme mohli i letos mít sezónu plnou jedinečných zážitků, splněných přání a pocitů z krásných umístění. DĚKUJEME a přejeme všem krásné Vánoce a do nového roku jen všechno nejlepší ☺.

kolektiv Mladých hasičů